

ПРОГРАМА ЗА СПРЕЧУВАЊЕ НА ДИСКРИМИНАЦИЈА

ООУ „Свети Климент Охридски“ – с. Драслајца, Струга
Учебна 2026/2027 година

Општа цел:

Развивање инклузивна училишна култура заснована на еднаквост, почитување на различностите, меѓусебно разбирање и недискриминација.

Посебни цели:

- Спечување и препознавање на сите форми на дискриминација.
- Развивање емпатија, толеранција и почитување меѓу учениците.
- Препознавање и надминување на стереотипи и предрасуди.
- Поттикнување меѓуетничка и мултикултурна соработка.
- Развивање култура на дијалог, соработка и ненасилно решавање конфликти.
- Вклучување на учениците, наставниците и родителите во создавање инклузивна училишна средина.

Месец	Активност	Опис (час и стручно лице)	Носители	Очекувани резултати
Септември	Едукативен час: „Сите сме еднакви, сите сме важни“	Реализација на одделенски час . Часот започнува со прашањето: „По што сме различни, а по што сме исти?“ Учениците наведуваат примери поврзани со интереси, способности, изглед, јазик, култура и семејство. Наставникот објаснува дека различноста е природна и дека никој не смее да биде исклучен или омаловажуван поради своите лични карактеристики. На крајот, учениците заеднички ги формулираат „Правилата за почитување во нашето одделение“ . По можност се вклучува педагог.	Класни раководители од I-IX одделение, педагог	Учениците ги разбираат поимите еднаквост, различност и недискриминација и усвојуваат основни правила на почитување.
Октомври	Работилница: „Стави се на мое место“ – развивање емпатија	Во рамките на одделенски час , учениците добиваат кратки ситуации: нов ученик во одделението нема со кого да се дружи; ученик е исмејуван поради својот изглед; ученик има потешкотии во учењето; ученик зборува поинаков јазик. Во групи разговараат како се	Класни раководители од I-IX одделение, педагог	Учениците развиваат емпатија, чувствителност кон потребите на другите и подготвеност за

Месец	Активност	Опис (час и стручно лице)	Носители	Очекувани резултати
		чувствува лицето во ситуацијата и што би можеле тие да направат за да помогнат. Часот завршува со порака: „Не прави на другите нешто што не сакаш да ти го направат тебе.“		помагање и прифаќање.
Ноември	Работилница: „Стереотипи и предрасуди – дали првиот впечаток секогаш е точен?“	Реализација на час по граѓанско образование/општествени предмети . Наставникот прикажува неколку фотографии или опишува кратки ситуации без да го открие целиот контекст. Учениците кажуваат што претпоставуваат за лицата, а потоа добиваат дополнителни информации. Се разговара за тоа како донесуваме заклучоци врз основа на изглед, потекло, јазик или други карактеристики. На крај учениците издвојуваат начини како да ги проверуваат информациите пред да создадат став за некого.	Наставници по општествени предмети • Историја • Географија • Граѓанско образование • Етика - Мирче Лазороски - Јулија Милошеска • Општество и Историја и општество - наставниците од одделенска настава - педагог	Учениците препознаваат стереотипи и предрасуди и развиваат критичко размислување пред да донесат заклучок за друго лице.
Декември	„Денови на различности“ – запознај ја културата на другиот	На часови по музичко, ликовно, јазик и одделенски часови , учениците истражуваат традиции, музика, храна, празници, обичаи и други културни особености. Во мешани групи подготвуваат кратки презентации, цртежи, музички точки или изложба. Завршната активност се реализира на училишно ниво, со можност за вклучување на родители и претставници од различни културни заедници.	Наставници по: - музичко – - Пеце Климоски - ликовно – - Ангела Махоска - македонски јазик, - Сања К. Клечкароска, - Весна К. Велоска, - италијански јазик – - Александра Тренески, - англиски јазик, - Гордана Ш. Меческа, - Маријана М. Клечкароска, - класни раководители, педагог	Учениците се запознаваат со различните култури, развиваат почитување и се поттикнува меѓусебната соработка.
Јануари	Драмска работилница: „Сите	Реализација во рамките на драмска секција или одделенски час . Учениците во групи добиваат задача да осмислат кратка сценка во	Наставници, -драмска секција - македонски јазик,	Учениците преку практична активност ја согледуваат

Месец	Активност	Опис (час и стручно лице)	Носители	Очекувани резултати
	имаме место во истата приказна“	која некој ученик е исклучен од групата поради некоја различност. Во вториот дел ја повторуваат сцената, но со позитивно решение – прифаќање, помош и вклучување. По презентациите следува разговор: „Што ја промени ситуацијата?“	- Сања К. Клечкароска, - Весна К. Велоска, -одделенски наставници -педагог	последницата од исклучувањето и значењето на прифаќањето и поддршката.
Февруари	Работилница: „Зборовите имаат последици“ – говор на омраза и навредување	Реализација на час по информатика или граѓанско образование . Учениците добиваат примери на навредливи коментари од реални или измислени ситуации и разговараат како тие можат да влијаат врз лицето кон кое се упатени. Потоа ги преработуваат во пораки на почитување. Посебно се обработува однесувањето на интернет: да не се навредува, споделува или поддржува дискриминаторска содржина и да се побара помош од возрасен.	Наставник по информатика - Емилија Милошеска - Јован Белкоски педагог, -наставник по граѓанско образование - Мирче Лазороски	Учениците препознаваат говор на омраза, навредување и нетолеранција и знаат како безбедно да реагираат.
Март	Меѓуетничка активност: „Заедно можеме повеќе“	Организирање спортски, културни или креативни тимски активности во кои учениците се распоредуваат во мешани групи. Задачите се поставени така што успехот зависи од соработката на сите членови. По завршувањето се разговара за тоа што им помогнало успешно да соработуваат и дали јазикот, потеклото или другите разлики влијаеле врз тимската работа.	Наставници по физичко и здравствено образование - Златко Мартиноски - Марино Велоски - Номче Спасески -одделенски наставници, -класни раководители од I-IX одделение, -ученички парламент	Се зајакнуваат меѓусебната доверба, тимската работа и позитивните односи меѓу учениците од различни средини.
Април	Работилница: „Никој не треба да биде изоставен“ – инклузија и поддршка	На одделенски час се презентираат ситуации во кои ученик е исклучен од игра, групна работа или дружење. Учениците предлагаат различни начини за негово вклучување. Потоа во групи креираат „Карта на добри постапки“ – што можам да направам кога ќе забележам дека некој е изолиран, навредуван или неправедно третиран.	Класни раководители од I-IX одделение, -педагог, -инклузивен тим	Учениците развиваат чувство за припадност, солидарност и одговорност за создавање пријателска и инклузивна средина.
Мај	Кампања: „Различностите нè збогатуваат“	Во рамките на часови по информатика, јазик, ликовна уметност и одделенски часови , учениците подготвуваат постери,	Наставници по сите предмети, -ученички парламент, -педагог	Учениците активно учествуваат во промовирање на

Месец	Активност	Опис (час и стручно лице)	Носители	Очекувани резултати
		цртежи, кратки видеа, пораки и презентации. Секоја група обработува различен аспект на еднаквоста и прифаќањето. Материјалите се изложуваат во училиштето, а избрани содржини може да се објават на училишните комуникациски канали.		еднаквоста, прифаќањето и почитувањето на различностите.
Јуни	Завршна активност: „Нашето училиште – место за сите“ и евалуација	На одделенски час се реализира краток квиз и дискусија со прашања: „Што научивме?“, „Како реагираме кога некој е дискриминиран?“, „Што можеме да направиме нашето училиште да биде подобро место за сите?“ Учениците предлагаат конкретни правила и активности за следната учебна година. Педагогот спроведува кратка анонимна евалуација и ги анализира резултатите со училишниот тим.	Педагог, - класни раководители од I-IX одделение, - директор, -инклузивен тим	Се утврдуваат постигнатите резултати, се согледуваат потребите на учениците и се предлагаат мерки за понатамошно унапредување на инклузивната училишна култура.

Распределба на наставници по активности

Месец	Активност	Наставник/стручно лице што ја реализира	Начин на реализација
Септември	„Сите сме еднакви, сите сме важни“	Класни раководители од I–IX одделение + педагог	Одделенски час; разговор за еднаквост, различности и недискриминација, со заедничко формулирање на „Правилата за почитување во нашето одделение“
Октомври	„Стави се на мое место“ – развивање емпатија	Класни раководители од I–IX одделение + педагог	Одделенски час; работа во групи, анализа на ситуации, игра на улоги и разговор за прифаќање и помагање
Ноември	„Стереотипи и предрасуди – дали првиот впечаток секогаш е точен?“	Наставници по општествени предмети: Мирче Лазороски и Јулија Милошеска + наставници од одделенска настава + педагог	Час по Граѓанско образование, Историја, Географија, Етика, Општество или Историја и општество; анализа на примери, фотографии и ситуации
Декември	„Денови на различности“ –	Наставници по Музичко: Пеце Климоски ; Ликовно: Ангела Махоска ; Македонски јазик: Сања К.	Часови по Музичко, Ликовно, јазици и одделенски часови; истражување,

Месец	Активност	Наставник/стручно лице што ја реализира	Начин на реализација
	запознај ја културата на другиот	Клечкароска, Весна К. Велоска ; Италијански јазик: Александра Тренески ; Англиски јазик: Гордана Ш. Меческа, Маријана М. Клечкароска + класни раководители + педагог	презентации, музички и ликовни активности и изложба
Јануари	„Сите имаме место во истата приказна“	Наставници од драмска секција + наставници по Македонски јазик: Сања К. Клечкароска и Весна К. Велоска + одделенски наставници + педагог	Драмска секција или одделенски час; игра на улоги, подготовка и изведба на кратки сценки со позитивно решение на ситуации на исклучување
Февруари	„Зборовите имаат последици“ – говор на омраза и навредување	Наставници по Информатика: Емилија Милошеска и Јован Белкоски + наставник по Граѓанско образование Мирче Лазороски + педагог	Час по Информатика или Граѓанско образование; анализа на примери, преработка на навредливи пораки и разговор за безбедно однесување на интернет
Март	„Заедно можеме повеќе“	Наставници по Физичко и здравствено образование: Златко Мартиноски, Марино Велоски и Номче Спасески + одделенски наставници + класни раководители + ученички парламент	Спортски, културни или креативни тимски активности во мешани групи; заедничка анализа на соработката
Април	„Никој не треба да биде изоставен“ – инклузија и поддршка	Класни раководители од I–IX одделение + педагог + инклузивен тим	Одделенски час; обработка на ситуации, разговор и изработка на „Карта на добри постапки“
Мај	„Различностите нè збогатуваат“	Наставници по сите предмети + ученички парламент + педагог	Часови по Информатика, јазици, Ликовно и одделенски часови; изработка на постери, цртежи, видеа, пораки и презентации
Јуни	„Нашето училиште – место за сите“ и евалуација	Педагог + класни раководители од I–IX одделение + директор + инклузивен тим	Одделенски час; квиз, дискусија, анонимна евалуација и анализа на резултатите со училишниот тим

ДОПОЛНИТЕЛНИ ПРЕДЛОЗИ ЗА АКТИВНОСТИ

Активност	Опис	Носители	Очекувани резултати
„Кутија за доверба“	Учениците можат анонимно да достават прашање, забелешка или информација доколку се чувствуваат исклучени, навредувани или	Педагог, наставници,	Навремено препознавање на проблеми и обезбедување поддршка на учениците.

Активност	Опис	Носители	Очекувани резултати
	дискриминирани. Педагогот периодично ги разгледува содржините и, доколку е потребно, презема соодветни активности.	ученички парламент	
Одбележување на значајни денови	Одбележување на релевантни денови поврзани со човекови права, детски права, толеранција, лица со попреченост и меѓукултурен дијалог преку кратки ученички активности.	Педагог, наставници, ученички парламент	Зголемена свест за човековите и детските права и важноста на еднаквоста.
Соработка со родители	Кратка тематска средба или информативен материјал за родители на тема: „Како заедно да градиме средина без дискриминација?“	Педагог, класни раководители	Подобрена соработка меѓу училиштето и семејството во превенцијата на дискриминација.
Следење и евидентирање	Следење на односите меѓу учениците, навремено препознавање на случаи на исклучување или дискриминаторско однесување и преземање соодветни педагошки мерки согласно училишните процедури.	Педагог, класни раководители,	Навремена реакција и создавање безбедна, прифатлива и инклузивна училишна средина.

Директор

/ М-р Мирослав Размоски/